

"GLAS NARODA"

SLOVENIJA PUBLISHING COMPANY

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York \$5.00
In Canada.....	\$3.50 Za pol leta za mesto New York... 8.00
Za pol leta.....	2.00 Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta.....	1.00 Za inozemstvo za celo leto..... 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izveniš nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Duplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejane števila naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St.

New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

Mohamed V

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on July 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Titularni sultan, ki ni bil nikdar posebno živ, je mrtev. Več kot polovico svojih dni je preživel v dejanski ječi. Njegov ljubeznjivi brat, Abd-ul Hamid, ki je hotel, da bo njegov lastni sin, Burham Edin njegov naslednik na prestolu, je gotovo milostno ohranil bodočega Mohameda V. kot neškodljivega in brezpomembnega princa.

Posel prestolonaslednikov v Carigradu ni posebno priporočljiv za one, ki se hočejo zavarovati za življenje. — Slučaj princa Jusufa Efendija ni še pozabljen. Abd-ul Hamid ga je dal zapreti v neko palačo izven Carigrada. Njegovi živi so postali bolni, vendar pa se je čulo o njem, ko je ozdravljen nastopil v Drinopolju ter pozdravil kot prestolonaslednik svoje čete na Galipolisu.

On ni bil dober riziko. Njegovi nazori in njegova eksistencija so bili trn v peti bosom organizacije, ki se ironično imenuje Komitej zveze in napredka. Skušal je pobegniti. Reklo se je celo, da je kupil tiket v Švico preko Nemčije. Tega se mu ni dovolilo. Kmalu potem se ga je našlo mrtvega. Neka žila-odvodnica je bila prerezana.

Njegov oče, sultan Abd-ul Aziz, je umrl na ravno taki rani in sicer vsled prijazne pozornosti Abd-ul Hamida. Zdravniška veda je morala biti seveda obzirna proti moči. Komitej ni imel nikake sitnosti pri izstavljenju certifikata, mogočno opremljena s podpisom, da je bila smrt princa Jusufa "posledica samomora, povzročena po skrajni nevrastenosti". — Abd-ul Aziz je bil istotako nevrasteničen samomorilec.

Ali je bil končni lečitelj nevrastenosti Jusufa — Enver paša? ...

Udobno življenje turškega prestolonaslednika se lahko sodi po teh rekordih nevrastenosti. Mohamed V. je bil slabotnega zdravja, epileptičen ali nagnjen k padavici. — Opisuje ga se kot uljudnega in dobrodušnega človeka, ki je bil nekaj izobražen — "tipičen Turk" boljših krogov.

Manjkalo mu je energije, volje. Leta 1908, ko se je pričelo ono groteskno slavljenje prostosti, enakosti in pravice, ko so se pobratili Turki z Grki, Armenci in Arabci in k je zavladalo kraljestvo liberalne in parlamentarne vlade ali se je pravzaprav domnevalo, da je zavladalo, se je pojavil Mohamed iz svojega skrivališča. Buda, po dolgem razmišljanju v gozdovih, bi ne izgledal kot večji kontrast plesočim množici kot je bil ta človek srednje starosti sredi tega slavljenja bedakov, katerega so Mladoturki kmalu izpremenili v smrtni ples.

Abd-ul Hamid je še vedno sedel nalik "šejtanu" v svojem Yildiz Kiosku. Ko je jahal po onih dolgih pozabljenih cestah, se je moral Mohamed vpraševati, če se ga bo kljub njegovi prejšnji sreči pustilo živeti še en nadaljnji dan.

Reklo se je, da je "liberalnih" nazorov. On je moral biti liberalnih nazorov. Abd-ul Hamid, najbolj zmogljivi politik v Evropi, — mož, ki je skozi eno generacijo izigral eno velesilo proti drugi, — se nam je zdel krut le do tečaj, dokler nismo spoznali Mladoturkov in — Nemcev; Abd-ul je iz zdravstvenih ozirov dobil izpremembo zraka in na prestol je prišel presumptivni prestolonaslednik. Bil je le igrača v rokah Mladoturkov in Nemčije.

Včasih ste čuli o njem. Tedaj je bil v strahu za svoje življenje in prestol, kar predstavlja običajno stanje sultana. Tedaj je pričel izmenjavati dekoracije z Viljemom II. ali Karolom Nenadnim. Turčijo se je prodalo ter izročilo v roke Nemčiji. Dejanski sultan je bil in je še danes Viljem II., kojega "izpreobrnjenje" k Islamu so njegovi agenti zaman propagirali med mohamedanci v Aziji in v Afriki.

Mladoturki so se moralo potem, ko so izgubili večino Turčije v Evropi, odpovedati tudi Mezopotamiji in Palestini ter so videli, kako je vstalo arabsko kraljestvo v Hedžas. Masakrirali so veliko število Grkov in večino Armencev ter s tem "otomanizirali neturško prebivalstvo". Vrgli so deželo v finančni in ekonomski polom, ki je naravnost čudovitega obsega celo za Turčijo.

Njih megljeni začasni plen in njih upanja: — Krim, Transkavkazija, Adarjaidžan, celi panturanski načrt — vse to ne more skriti njih nesreče. Enver, Talaat in Džemal, — med katerimi je Talaat največji — so domnevali, da bodo potegnili Nemčijo, ne pa, da bodo oni navlečeni. To pa je še najmanjša izmed njih napak. Polom Rusije pa je odstranil staro pretvezo za vstop Turčije v vojno. Po tej vrnili se ne bo Turkom dovolilo še nadalje, da — "kampirajo v Evropi".

POTOPLJENI AMERIŠKI PARNIK "COVINGTON"

THE COVINGTON, FORMERLY THE HAMBURG-AMERICAN CINCINNATI

Obdajte delo otrok do smrti!

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on July 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Piše: George W. Alger, odvetnik.

Zanimal sem se skozi petnajst let za zakonodajo, tikajočo se dela otrok v New Yorku. Ko se je debatiralo o zvezni predlogi za delo otrok, sem jaz nasprotoval uveljavljanju na podlagi temeljev, katere je našlo najvišje sodišče kot veljavne. V onem času sem čutil in poznejši dogodki so potrdili moje naziranje, da ta predloga ni bila le neuspešna, temveč da je vsebovala tudi resne nevarnosti za poznejšo socialno zakonodajo.

Jaz nočem kritizirati odločitve, katero je podalo najvišje sodišče. Domnevam, da je bilo mnenje večine popolnoma korektno. Mislim, da je bila predloga samoposobi napaka. To je bil v najboljsem slučaju kot popolnoma neuspešne zakonodaje ter je nudil najvišjemu sodišču najbolj nepopolno obliko zvezne kontrole z ozirom na meddržavno trgovino z življenjem otrok.

Klavzula, ki se je razpočila.

Vprašanje, o katerem bi se moralo bolj resno razmišljati, je naslednji korak ali pravzaprav pravilni korak, da se popravi z njim čas, ki je bil izgubljen v zakonodaji. Vzrok za pisanje tega pisma je moje zanimanje za korak, ki se ga bo storilo.

V času, ko sem prvotno kritiziral dotično predlogo, sem stavil njenim nasprotnikom predlog, katerega stavljam še sedaj. Ta pa je.

— Mi smo že preživeli poskus, da reguliramo moralnost potom izrabljanja meddržavno trgovske klavzule k zvezni ustavi. Vlekli smo za to klavzulo, dokler se ni razpočila v slučaju zveznega zakona glede dela otrok. Vsled te odločitve se moramo ozreti drugam, da najdemo silo za dovršenje zaželenega cilja.

Seveda je pri tem nezaželjeno tekmovanje med državami, ki imajo uspešno zakonodajo glede dela otrok ter državami, ki je nimajo. Tekmovanje med južnimi predilnicami v državah kot je Alabama, kjer zadostuje šestdeset dni za šolanje ter je osemdeset dni maksimum, z delom otrok v takih predilnicah, s predilnicami v severnih državah, stavlja napredno državo in njene industrijske interese v slabši položaj, katerega je treba v interesu cellega naroda odstraniti.

To je zločin proti otrokom na jugu. To pa je tudi ekonomska krivica za severno izdelovalce.

Is česa obstaja to zlo?

Kaj naj storimo glede tega? Slah praktičen rezultat, namreč Kake vrste postav naj dobimo? Odpravo dela otrok. Jaz sem voljo prvo vprašanje je: — Kdo ljan žaliti občutljivost sentimentala? — Odgovor na to talistov, če morem s tem pomagati? Delo otrok se u otrokom. Dakev take vrste bi ne porablja, ker se je našlo, da je de nudil nikakega ustavnega ngovlo otrok zelo dobičkanosno. Po- ora proti njemu. To bi predstav- stava, katero potrebujemo, naj bi ljaljo uspešno in dobro zasnovano bila taka, da bi se z njo napadlo metodo, da se doseže zaželeni re- profit. Vsled tega je tudi moj zultat. Prostoindno izjavljam, da predlog povsem priprost: — Ob- dajte dobičke, ki izvirajo iz dela otrok. Sprejmite postav, s kate- ro se zahteva od podjetja, ki ima zaposlene majhne otroke, pridobi- ten in plačanje licence, in sicer gotovo svoto za glavo vsakega o- troka v starosti štirinajstih let ali manj pri vsakem industrijskem ali trgovskem podjetju. Od izde- lovalcev in delodajalcev naj se za- hteva, da sestavijo seznam otrok, ki bodo podvrženi inspekciji in- ternih davčnih uradnikov. Pobira naj se davek kot del notranjega davčnega sistema, mesto na pod- lagi zavitega in neuspešnega na- črta, katerega je zavrglo sodišče ter ga spoznalo neustavnim. Uve- ljavl naj se priprost davčni statut mesto krininalnega postopanja po- tom velikih porot. V tem slu- čaju bi imeli redno zvezno postop- panje za kolektiranje davčnih pri- spevkov.

Obdajte zaposlenje majhnih otrok do točke, da bo postalo za- slenje otrok nedobičkanosno in s tem boste storili dva stvari: vr- nili boste otroke šolam, kar je glavna stvar. Izenačili boste tek- movanje med poštnim delodajal- cem, ki ima uslužbene odrasle, ter izrabljavcem otrok. Sentimental- isti bi rekli, da bi tako postava zakonitim potom uveljavljala de- jo, do časa, ko ta škoda izgine.

Proti zapiranju socialistov.
True translation filed with the post master at New York, N. Y. on July 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 7. ju- lija. — Neodvisni socialisti Hugo Haase je v četrtkovni seji državne- ga zbora ostro napadal vlado za- radi postopanja z revolucionar- nim socialistom Karolom Min- sterjem.

Poslanec Haase je rekel, da je Ministerja nepostavni potom are- tiral straža ob nemški meji, ko se je nudi na nizozemski meji in je še vedno nepostavno zaprt. Do- voljenje za postavno obvestilo se ni izdalo iz razloga, ker je bil ro- jen kot Amerikanec, obenem pa se mu ni dovolilo, da bi se skli- cal na ameriške oblasti v Bernu Švice, ker njegovo ameriško dr- žavljanstvo ni bilo dognano.

Trije vojaki obešeni.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on July 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Camp Dodge, Iowa, 7. julija. — Danes so bili tukaj obešeni trije črni vojaki, katere je obsodilo vo- jno sodišče, ker so "napadli in one- častili" neko 17-letno belo dekli- co v prostorih taborišča; cela di- vizija je bila priča eksekucije.

ZASTONJ trpečim za naduho

Novo domače zdravilo, ki je vsak lahko rabi brez neprimlik ali izgube časa.

Mi imamo nov način za zdravliti naduho in hudo, da poskusite na naš račun. Nič zato ako jo imate že dolgo ali pa ako ste jo le dobili, če je to senzena mrzlica ali naduha, vi morate piasiti po prvotno poskusnjko našega načina. Ne oziraje se kje živite, kaj je vaš posel in starost, ako trpite na navduhi, naš način vam bo takoj pomagal.

Mi želimo to po- lati takim obupnim, katerim vdihanje, opium priprave "patentirano kadenje" id. ni nič pomagalo. Mi hočemo pokazati vank- mu na naše stroške, da je ta novi način doleden odetratni takoj za vselej teško dihanje, areča nje in vse enake nadloge.

Ta prouta ponudba se rabi le en sam dan. Pr- te se danes in prihitite a tem načinom takoj. Ne poljite denarja. Najbolje je, če pošljete spodni kupon. Storitje to danes.

PROSTI KUPON ZA NADUHO.

FRONTIER ASTHMA CO., Room 385 T.
Niseara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.
Pošljite prouto poskusnjko našega načina:

.....
.....
.....

potom direktnega pritiska davčne sile.

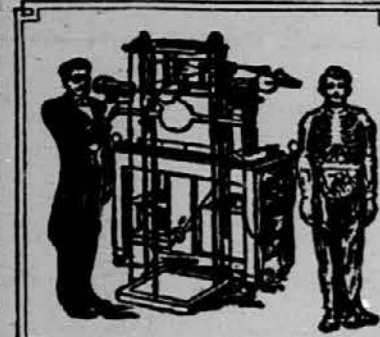
Socijalna pravica potom obdač- nja.

Vstrajam pri mnenju, da morma, dočim gremo skozi to vojno in sprejemamo nove davčne po- stave v državi in narodu, imeti pred seboj princip, da je treba gotove oblike industrije obdačiti na neprimerno višji način kot o- stalo. Zakaj govorimo danes o ob- dačenju luksurijskih predmetov? Raditega, ker ne želimo, da bi se pospeševalo nakup luksurijsznosti od strani naroda v tem času. Ni- hče ne dvomi o upravičenosti ta- kih odredb. Zakaj bi ne šli dalje ter uporabili isti princip glede do- ločenja najnižje plače? Zakaj naj bi se ne določilo potom postav, da morajo izdelovalci in deloda- jalci, ki plačujejo maleknostne plače, plačevati davke, ki bi za- dostovali, da se ohrani zdravje in dobrobit uslužbenecv? Zakaj naj bi ne ostali plačevali davke za podpora otrok in odraslih, kojih nezmožnost, da podpirajo same sebe, je pripisovati izrabljanju delodajalcev, ki so vzeli profit?

Položaj glede dela otrok, kot posledica odločitve najvišjega so- dišča, nudi priliko za pričetek kampanje za primerno razširjenje obdačevalne sile v svrhu socijalne pravčnosti. Družba nima nikake- ka dobička od izrabljanja otrok. Le škoda ima. Narod, ki ustvarja tako izgubo, naj jo plačuje, ka- kler ne bo breme davkov snopo- sebi odstranilo pretnje izrablje- vanja.

Boljše zdravljenje za manj denarja.**Profesor Doktor B. F. Mullin**Slovenski zdravnik-specijalist
411-4th Avenue, Pittsburgh, Pa.

(Naspeti glavne pale, Cetra poselje od Smithfield St., Pasite na napis z majim imenom.)

Jaz sem nastarejši zdravnik-spe- cijalist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Ozdravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdravljenju raznih bolezni imam največjo iskušnjo. Rabim sa- mo najboljša zdravila. Imam najbo- ljši električni stroj za preiskavanje, potom katerega se vidi celo vaše telo kot na dlan. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdra- vim. Zdravim razne bolezni uspeš- no in naglo. Govorim čisto sloven- sko. Moje cene so zmernne. Znanstve- ni kot k prijatelju.

Uradne ure: od 9. ure zjutraj do 6. zvečer. V nedeljo samo od 10. ure zjutraj do 2. popoldne.

Jezero solza

Črnogorska pripovedka.

Ko je bil Bog hudobne angele iz nebes pahnil, ker so bili v svo- jem napuhu odrekli Vsemogočne- mu pokorščino, se je Gospod na- menil vprašati svoje nebeske pre- bivalce, česa si želijo. In zbral jih je okrog svojega prestola ter z o- četevsko prijaznostjo vsakega po- sebe vprašal:

"Reči mi, dete, česa si želiš?"

In tedaj so vsi razen ene same danše odgovorili:

"Kar Bog stori, vse prav stori. Bodi hvaljeno Njegovo ime in de- lo Njegovo!"

Edina, ki se slavospeva ni vde- ležila, je bila razkošna knuza Vi- lja. Bogat venee zlatih las ji je objemal evetvo lice, a njene glo- boke, temnomodre oči so žarele z vrgajem večne mladosti. Med vse- mi teni serafskimi prikaznimi je edino ona združevala v sebi božjo in zemsko milino.

"Samo eno željo imam", se je oglašila z nedolžnim nesmehlja- jem na lici, ki bi bil vsakega dru- gega razen Boga očaral. "Želela bi si drugičnih las in oči. Večni Bog, ki si tako dober, daj mojim očem barvo temne noči in enako tudi mojim lasem, znak moči in sešnosti!"

"Zblodila duša. Zemsko koke- ta!" jo je prekinil Gospod ter se obrnil od njine in zlobodne gube so zorile Njegovo gladko čelo.

Tedaj je nesrečni Vilji modre oči zalil potok solza, ki ni več u- sahnili. Skozi tisoče in tisoče let ji je bil iz oči, se stekal dol na zemljo in tvoril jezero Oskodar. (Tako imenujejo Turki jezero pri Skadru, po turški Skutari, v se- danji Albaniji, ki je prej pripa- dalo Črni Gori.)

In odsihod so vselej na dan za- greška mune (povedne žene) na kresno noč, ko tajne prikazni su- jejo svoje spletke, videli naši predniki vleči se po tleh grok je- zera belo ognjeno žensko postavo. Najpogumnejši so pa trdili, da so jo videli bridko plakajočo in da je bil tok solza, ki so ji lile iz oči, tako močan, kakor studence iz gorske skale.

Nekoč pa, krasnega dne, ko je solnce s svojimi zlatimi žarki ve- selo sijalo na zemljo, se je sklonil Gospod k zemlji, morda tako, ka- kor se dobri oči skloni nad zibel- ko svojega sinčka. Pa ko mu je pogled padel na Skadersko jeze- ro, je bil kar očaran od jasne mo- drine njegovih vod.

"Oj, glejte si no, ta čarobni kot zemlje, ki doslej nisem vedel zanj!" je strne zaklical Bog.

"O. Gospod, mar si pozabil ubo- ge Vilje, ki si jo v Svoji pravični jezi za njeno smelo ničemurnost kaznoval?" ga je vprašal najvišji dostojanstvenik nebeske družine.

"Zdaj se spominjam", je dejal Bog, in bolesten izraz mu je ob- seculi lice. "Uboga mala Vilja! Bož jo sem pokliči!"

Urno se je prikazala Vilja pred Bogom. Njene oči so bile izpre- menjene v dva studenca solza.

"Uboga mala koketa", je rekel Bog s sočutnim smehljajem, "dra- go si plačala svojo krivdo! Vra- čam ti vid. No, zdaj pogled dol na zemljo. Kaj opaziš tam?"

"Veliko jezero vidim, obdano z visokimi gorami. Dve reki se izli- vata v jezero, a bregovi so obroh- ljeni z zlatim pasom, z zrelin žit- nim klajem in z rumenimi koruz- nimi palicami. Kakor rosa jasna, kakor kristal prozoma je modra voda v jezeru, in zlato klasje se ziblje po poljubi mirnega vetriča!

Moister, kako rada bi vse svoje dni, celo večnost preživela sredi te krasote!"

"Torej čuj, Vilja! Modra in zlata barva tam doli je tista, ki si jo svoj čas zavrgla. Uči se iz tega in nikdar ne pozabi, da je vse, kar je Bog ustvaril, krasno in sveto!"

Vilja, ki ji stoletna žalost in solze od njene lepote niso ničesar uplenile, se je ponižno priklonila pred Bogom, a ni črhnila besedice, ker se je bala, da ne bi rekla več nogo je bilo treba.

"In sedaj" je dalje govoril Gospod, "se ti nehoti izpolnijo tvoje želje. Darujem ti Skadersko jezero, odpravi se v svojo novo domovino. Njegova jasna gladina te ne prepreča samo o tvoji kras- poti, ampak te bo tudi vsak tre- mteek spominjala na božjo popol- nost!"

In tedaj si je Vilja, iznova se priklonivši, pripela zlati zarek k pasu ter se je palahno spuščala na zemljo. Bog in vsa nebeska dru- žina so boječezrli za njo tako dol- go, dokler ni izgnila v valovih Skaderskega jezera, ki je tako modro kakor njene oči.

Kje se nahajajo FRANK KOVA- ČIĆ, podmače Venezu in TO- RINKU JOŽEF in LACJUGO- VI v Kopruševih, vsi iz Kala na Primorskem. V ameriki bivajo že nad pet let. Za njih naslove bi radi izvedeli njih znanec v italijanskem ujetništvu Ivan Humar, podmače Matue, ter Andrej Leban, to je Karamar iz Kala na Primorskem, ki se nahajajo z družinami v italijan- skem ujetništvu. Zdelaj podpi- sani sem prejel od njih pismo iz Italije s prošnjo, da ga izročim gori omenjenim. Torej prošne cenjene čitatelje, kdor bo to čit- lal, da sporoči dotičnim osebam in se naj meni javijo za več po- izvedeti od njih. — Stephen Skrt, 732 N. Warman Avenue, Indianapolis, Ind. (5-8—7)

Svojim prijateljem in znanecm poročam, da se nahajam v ita- lijanskem ujetništvu. Doma sem iz Vidma, pošta Dol pri Ljub- ljani. Prosim jih, da mi kaj pi- sejo. Moj naslov je: Stefan Mo- rella (Marela), Doria Struppa, Genova, Italia. (8-10—7)

IŠČE

se dobre dogarje. Jaz imam zelo dobre les in plačam zelo visoke cene za francoske doge. — Max Fleisher, 258 Lewis St., Memphis, Tenn. (25—6, do pr.)

Rad bi izvedel za svojega prijate- lja FRANKA BOKŠIČA, doma iz Ljubljane. Svoječasno sva bi- la v Louisville, Colo., in zdaj ne vem, kje se nahaja. Ako kdo ve za njegov naslov, naj ga mi ja- vi, ali naj se pa sam oglasi. — August To, Box 16, Clear Creek, Utah. (8-10—7)

Posebno blago, tudi tako ki se mnogo krat prikrija

To je razno tako blago ki se ne more dobiti povsod in ga potrebuje vsak človek, bodisi star ali mlad, zdrav ali bolan, reven ali premožen. Zelo zaui- vno, podučljiv in obsežen seznam in cenik pošljem brezplačno. Knjiga "Mali domači zdravnik" cena 25 centov; v zalogi imam tudi vsa v knjigi opisana zdravila.

MATH PEZDIR,

City Hall Station

P. O., Box 772, New York, N.

Hiša strahov

LASTNI DOŽIVLJAJ IN NJEGA POJASNITEV.

Spisal Edward Lytton-Bulwer.

Eden mojih prijateljev, neki pisatelj in filozof, mi je rekel nekega dne, napol resno napol v šalici: — Pomisli, odkar sva se videla zadnji krat, sem našel v sredini Londona hišo, v kateri hodijo naokrog strahovi.

— Tako? Torej straši v njej? In kake vrste so ti strahovi?

— Tega ti ne morem povedati. Vse, kar vem o tem, je naslednje: — Pred šestimi tedni sva iskala z ženo meblirano sobo. Šla sva po neki samotni ulici ter videla na nekem oknu listek z napisom: — Meblirane sobe v najem. — Položaj nama je prijal in stopila sva v hišo. Sobe so se nama dopadle in vzela sva jih proti tedenski odpovedi — ter jih zapustila že tretji dan. Nobena sila na svetu bi mogla pripraviti moje žene, da bi o stala še nadalje tam in temu se jaz prav nič ne čudim.

— Kaj za vraga pa se vama je pripetilo tam?

— Oprostite, — a jaz nimam veselja, da bi se mi ljudje smejali kot praznovremnemu sanjaču ter ne morem na drugi strani zahtevati, da se daš na moje zagotovo prepričati o tem, kar je dvomljivo za vsakega, ki ni videl vsega s svojimi lastnimi očmi. Hočem ti reči le eno stvar: — spodila naju ni nobena stvar, katero bi slikala ali videla. Ne biva je neka nepopisna groza, ki se je naju polastila kakor hitro sva morala iti skozi vrata neke gotove majhne in prazne sobe, dasiravno ni bilo čuti iz nje ničesar izvanrednega.

Kot dogovorjeno sem plačal gospodji tedensko najemnino že četrtega dne ter ji je rekel, da nama sobe ne ugajajo prav in da ne bo v ostala še nadalje dni v tednu. Ona pa je suhoparno odgovorila: — Jaz vem zakaj. Vi ste ostali tu že dalj časa kot katerikoli vaših prednikov. Le malo jih je prenočilo tukaj drugo noč in še nihče tretjo. Zdi se mi, da so se dobro obnašali proti vam.

— Kdo? — sem vprašal jaz ter se prisiljeno smejal.

— Oni, — no, jaz mislim one, ki hodijo po teh hišah. Pa naj bodo kar hočejo, mene ne motijo. Spominjam se na "njih" navzočnost že leta in leta nazaj, ko sem stanovala v tej hiši, a ne v službi. Jaz vem dobro, da "oni" ne bodo vzrok moje smrti. Meni je vseeno jaz sem stara ter moram tako ali tako umreti in raditega živim še vedno v tej hiši z "njimi" naprej.

Zenska je govorila s tako otožno resignacijo, da me je neke vrste bojazni zadrževala govoriti še na dalje z njo. Nihče ni bil tako vesel priti tako poceni proč kot sva bila jaz in moja žena.

— Ti vzbujáš mojo radovednost — sem odvrnil jaz. — Ne morem si misliti stvari, ki bi me bolj mikala kot prenočevati v hiši, v kateri straši. Prosim, povej mi naslov stanovanja, iz katerega si bežal.

Dobil sem naslov in potem ko sva se poslovila, sem takoj odhitel proti označenemu mestnemu delu. Hiša se je nahajala na severni strani Oxford-ceste, v neki temi, a čisti ulici. Bila je zaprta. Nikakega litka ni bilo videti na oknu ali vratih in na moje trkanje ni bilo nobenega odziva. Ravno sem hotel gurniti proč, ko je stopil k meni neki deček, ki je v sosednih hišah pobiral prazne steklenice piva, ter rekel prijazno: — Ali iščete koga v tej hiši, gospod?

— Da, čul sem, da se hišo lahko vzame v najem.

— V najem? To se mi zdi čudno. — Vratarica je mrtva, — že tri tedne je mrtva in nikogar ni najti, ki bi imel veselje prevzeti prazno mesto, dasiravno je gospod J. obljubil visoko plačilo za to. Moji materi, ki je njegova strega, je obljubil cel funt na teden da odpre vsak dan okna ter jih zopet zapre, a ona ni mogla sprejeti te ponudbe.

— Ni mogla? — Zakaj ne?

— Ker tukaj straši. Vratarice se je našlo s široko odprtimi očmi mrtvo v postelji. Ljudje pravijo da jo je satan zadušil.

— Imenoval si ravno gospoda J. posestnika hiše. Kje stane?

— Dal sem dečku dobro zaslužen nagrado za njegove informacije ter žel naprej k gospodu J. v ulico v bližini ulice, kjer je v hiši strahov. Bil sem tako srečen, da sem našel gospoda J. starega s prijaznim obrazom, doma

in brez vseh okoliščin sem mu pokazal namen svojega obiska. Rekel sem mu, da je njegova hiša znana kot obiskana od skrivnostnih obiskovalcev in da je moja vroča želja videti na svoje lastne oči sobe, v katerih baje straši in da mu bom prav iz sreče hvaležen če mi da te sobe na razpolago vsaj za eno noč.

— Gospod, — je rekel gospod J. zelo dvorljivo, — hiša vam je popolnoma na razpolago, za kratak ali dolgi čas, kot se vam zdi. Najemnine za to ne morem sprejeti, o tem ni vprašanja. — Nasprotno pa je vsa, obveznost na moji strani, ker se vam bo mogoče posrečilo razkriti vzrok čudnih prikazni, vsled katerih je sedaj hiša brez vsake vrednosti. Jaz je sploh ne morem oddati in tudi ne dobiti človeka, ki bi jo držel v redu ter pri vratih odgovarjal na vprašanja ljudi. Nesreča je hotel, da resnično straši v hiši in to se ne godi le ponoči, temveč tudi ob belim dnevu, dasiravno so nemiri in prikazni ponoči kot skrivnostnega in včasih celo naravnost strašnega značaja.

Jaz sem nesrečno starko, ki je umrla pred tremi tedni, nekoč rešil iz ubožnice. Bila je znana moji družini kot dete, ter je videla nekoč boljše dni. Živela je celo nekoč v dobrih razmerah, ker je bila podnajemnica mojega strica. Bila je pri čeno izobražena, močnega duha, ter je bila edino bitje, katero sem mogel kadaj pregovoriti, da je vzdržala v oni hiši. Reči moram, da sem izza njene nenadne smrti, kje način je postal splošno znan radi govorenja mrtvega ogletnika, popolnoma obupal nad tem, da bi mogel še kadaj zasesti njeno mesto, še manj pa najti najemnike. Z veseljem prepustim hišo vsakemu za eno leto zastojni, kdor se obveže, da bo plačal dotične davke.

— Od kadaj pa ima ta vaša hiša tak skrivnostni značaj?

— Komaj sem v stanu odgovoriti vam na to. Dolgo je že tega — zelo dolgo.

Stara zenska, katero sem ravnotako vprašal glede tega, je menila, da je že trideset ali štirideset let, predno je prišla ona tja, strašilo v hiši. Jaz s svoje strani sem večji del svojega življenja prečvil v civilni službi v Istočni Indiji. Preteklega leta sem se vrnil v Anglijo, da nastopim dedščino nekakega strica, med kojega zapuščeno se je nahajala tudi dotična hiša. Našel sem jo z zabitimi oknicami ter vrati. Krožila je vest, da strašilo v njej duhovi in da se vsled tega izogibajo vse žive stvari. Jaz sem se smejal tej nevrjetni zgodbi, izdalj denar, da popravim hišo od zunaj in znotraj, dodal starinski opravi nekaj novih kosov, dal oglaš v liste ter konečno dobil najemnika za eno leto. Bil je polkovnik izven službe.

Prišel je v hišo s svojo družino — obstoječo iz hčerke, sina ter štirih ali petih služabnikov, — a naslednjega dne so vsi odšli iz nje. Vsak posameznik je prisegel, da je videl kako drugo prikazen, a vse je navdajala ista čudna groza.

Moja vest mi ni mogla pripustiti, da bi tožil polkovnika radi kršenja pogodbe, — da, jaz ga nisem mogel niti grajati.

Jaz sem dal dotični starki mesto vratarice ter ji dal navodilo naj razdeli celo hišo v majhna meblirana stanovanja ter jih odda. Nikdar nisem imel najemnika, ki bi ostal preko dveh dni.

Predolgo bi bilo, če bi vam povedoval doživljaje posameznih kajti niti dva nista imela iste prikazni. Sploh pa je boljše, če sami sodite, mesto da prekoračite oni prag z razdraženo domišljijo. Pripravite se pa na to, da vidite ali čujete kaj izvanrednega in obožujete se z vso previdnostjo, ki vam je na razpolago.

— Ali ste kadaj sami poskusili preživeti eno noč v oni hiši?

— Gotovo. Sicer nisem preživel nobene noči tam, pač pa tri ure pri polni dnevnici luči. Moja radovednost ni zadovoljena, pač pa zmanjšana. Prav nobenega posebnega ne čutim, da bi ponovil poskus. Vidite, gospod, popolnoma odkritost sem z vami ter vam dobrohotno svetujem, — da ter žel naprej k gospodu J. v ulico v bližini ulice, kjer je v hiši strahov. Bil sem tako srečen, da sem našel gospoda J. starega s prijaznim obrazom, doma

rem premagati, — sem rekel jaz. — Le strahopetnež se skriva za svojimi nežnimi žveči kakor hitro je treba stopiti pred nenavadno situacijo. Moji žveči pa so vsled nevarnosti vsake vrsti precej utrjeni. S popolno pravico se lahko zanašam nanje, — tudi strahovom nasproti.

Proti-dokazi gospoda J. so bili videti s tem izžepani. Vzel je iz svoje pisalne mize ključne usodepolne hiše ter mi jih izročil. Potem ko sem se mu zahvalil za njegovo odkritost ter prijazno izpolnjenje moje želje, sem odhitel zmagoslavno s svojim plenom. Ko sem prišel domov, sem ves nestrpen poklical svojega služabnika. Bil je to mlad človek živahnega temperamenta, neustrašnega značaja ter bolj prost vseh praznovernih predsodkov kot katerikoli drugi.

— Frank, — sem mu rekel, — ali se še spominjaš, kako zaročana sva bila, ko sva prenočevala v Franciji v enem starem gradu, kjer se nama ni prikazal strah brez glave, ki je baje strašil v njem? — Ravno čujem o neki hiši tukaj v Londonu, v kateri se duhovi obnašajo manj bojazljivo. Jaz nameravam prečuti v tej hiši eno noč. Po vsem, kar sem slišal, je izključen vsak dvom, da bi zapustila hišo ne da bi kaj videla ali slišala. Nasprotno, — mogoče naju čaka nekaj, — da se nama bodo ježili lasje. Ali se morem, če te vzamem s seboj, trdno zamesti na tvojo hladnokrvnost in naj se zgodi, kar se hoče?

— O gospod, prosim vas, zanesite se name! — je odvrnil Frank in lice mu je žarelo veselja.

— Dobro, — tu je naslov in tu so ključki. Pojdi in izberi zame spalnico po tvojemu okusu in ker ni bilo že več mesecev nobene duše v teh prostorih, prezračaj posteljo, napravi podoben ogenj ter se prepričaj, če je dosti luči in kuriva. Vzemij mojo pištolo in meč — in s tem je moja stvar končana. Sedaj pa se dobro opremi in če ne bova potem kos par ducat strahov, bom rekel, da sva dva veličanska strahopetca.

Jaz s svoje strani sem bil cel večer tako zaposlen z nujnimi stvarmi, da mi ni ostalo niti malo časa za razmišljanje glede bodočega nočnega doživljanja, pri katerem sem dobesedno zastavil svojo častno besedo.

Večerja sem zelo pozno in sam ter kot ponavadi čital pri jedi. Moje čtivo so bili eseji Macaulaya. Sklenil sem vzeti knjigo s seboj. Knjiga je bila pisana v tako jedrnatem slogu ter je bilo v njej toliko pravih življenjskih resnic, da se mi je zdelo kot protistrup proti uplivom preveč razburjene domišljije. Krog poldesete ure sem utaknil knjigo v žep ter počasi odkorakal proti hiši strahov. S seboj sem vzel svojega psa, izvanredno pogumnega terirja, — psa, ki je poneči stikal po najbolj strašnih kotih za podganami ter bil tako kapiten pes za vsakega duha.

Bila je hladna poletna noč. Po nebu so pluli oblaki, a kljub temu je bila luna vidna, dasiravno nekoliko zastrta. — Kljub temu pa je bilo svetlo. Dospel sem do hiše, potrkal in moj sluga mi je odprl vrata z veseljem smehom na licu.

— Gospod, vse je v najlepšem redu in zelo udobno je tukaj.

— O, — sem odvrnil presenečen. — Torej nisi zapazil ničesar sumljivega?

— Da, gospod, hočem biti odkrit. Čul sem nekaj posebnega.

— Kako? — Govori!

— Korake je bilo čuti za menoj in enkrat ali dvakrat sem slišal pritajeno šepetanje tik ob mojih ušesih, — drugega ničesar.

— Torej se prav nič ne bojiš?

— Jaz? Gotovo ne, gospod, — in drzni pogled dečka mi je prišal, da se morem zamesti nanj in naj pride kar hoče.

Stala sva v veži, hišna vrata so bila zaprta in moja pozornost je bila obrnjena na psa.

Ta je priletel sprva povsem veselo noter, a se nato splazil nazaj k vratom, kjer je pričel praskati in eviliti kot da prosi, naj se ga spusti vanj. Prišel sem ga gladiti po glavi, mi rekel par prijaznih besed in končno se je navidezno sprijaznil s svojim položajem. Sledil je meni in Franku tik za petami skozi celo hišo popolnoma

— Svoje radovednosti ne mo-

Telefon urada: Court 3450
F. A. BOGADEK,
ATTORNEY AT LAW

VRHOVNI ODVETNIK NARODNE HRVATSKE ZAJEDNICE
103 Bakewell Building,
vocal Diamond in Grant Sts.,
Nasproti Court House.

PITTSBURGH, PA.

Telefon na domu: Neville 1870 R.

PREISKALA SVA NAJPRVO PROSTORE V PRITLIČJU, KUHINJO, SHRAMBO IN PRAV POSEBNO TUDI KLET. TAM SVA NAŠLA DVE ALI TRI POPOLNOMA S PAJČEVINO PREVELENE STEKLENICE V NA KI SO OČVIDNO LEŽALE VELEKO ŠTEVILU LET V NAJLEPŠEM MIRU. PIJANČKI TOREJ TI DUHOVI NISO BILI. DRUGAČE PA NISVA RAZKRILA NIČESAR POSEBNEGA.

Nahajalo se je tam tudi majhno in temno dvorišče, obdano od visokih zidov. Plošče iz kamena na tleh so bile mokre ter pokrite s prahom, sajami in vlagi. Vsled tega so pušale naše stopinje lahko odtise. Teda pa se je pojavila v tej čudni okolici prva izvanredna stvar, katere sem bil priča.

Naeenkrat se je pred menoj, na mokrem kamenju, stvorila sama od sebe sled noge. Obstal sem, prijel služabnika za roko ter pokazal na tujo stopinjo. V onem trenutku se je stvarila druga. Hitro sem stopil proti njej, a tuja sled je ostala vedno za en korak pred menoj. Bila je to majhna sled kot ona kakega majhnega otroka, vendar pa je bil odtis preslah, da bi se moglo popolnoma presoditi obliko. V istem trenutku sva prišla oba na isto mesto, da je to odtis nage otroške noge. Prikazen je izgnil, ko sva dospela do nasproti ležečega zidu ter se ni ponovila pri najinem povratku. Šla sva zopet po stopnjicah navzgor ter stopila v sobo v pritličju, v obedni kuhinji, nadaljnjo majhno sobo ter v tretji najmanjši prostor, katerega se je očividno rahlo kot sobo za služabnika. Póvsod je bilo tiho kot v grobu. Nato sva šla v salone, ki so bili nanovo opremljeni. Ko sem se vrnil v sprednjo sobo, sem sedel v neko naslonjačo.

(Dalje prihodnjaj.)

Električna sila

Piše René Bache.

Kako je pa z mislijo, da bi se "elektriziralo" New York, Chicago in druga ameriška mesta? Kako bi bilo mogoče spraviti električno silo potom žic v te centre prebivalstva naravnost iz premogorov?

Zakaj spravljati premog po železnici? Zakaj bi se ne zgodilo tako, da bi goriel pred vhom v jama (majno)? Zakaj bi ne izpremenili njegove energije v elektriko in jo spravljali naprej potom žic?

Zakaj je treba uporabiti veličanske svote denarja za transport stotin milijonov ton premoga ter ga pošiljati naprej vsako leto kot tovor, ko se vendar zamore njegovo energijo ravnotako transportirati v obliki nevidne "tekočine" ter pri tem transportu ni treba nobenih voz?

Kare so v tem času zelo dragocene. Tiri, katere potrebujejo za druge stvari, so prenapolnjene z vozovi za premog. Polovica tonaže, ki jo prevažajo naše železnice, je premog. Če bi pa odstranili transportacijo premoga, bi bilo toliko več tonaže pripravljene za druge potrebe.

Ali je praktična ta ideja? No, Strie Sam misli, da je praktična. In kar je res, on je že storil svoje korake, da jo izvede.

Torej začnimo. Kurilni administrator Garfield je naročil, naj se katerih sestavijo načrti, potom katerih naj se dočeki, kje bi bilo primerno napraviti na dobrih točkah premogovnih okrajev tozadevne tovarne, katerih naloga bi bila spravljati električno energijo v industrijska središča.

Če se bo to zgodilo (kar se pa zadrženo pričakuje), bodo velika obročna mesta prva dobila elektriko iz takih virov.

Mesto New York, ki porabi največje sile na svetu, je najbrže najbolj važno. Vse, kar leži vzhodno od Pennsylvanije, bi lahko dobilo svojo električno moč iz pennsylvanjskih premogorovov.

Iz tega vira bi tekla žice v vse tovarne mesta New Yorka ter bi preskrbovali z elektriko vsa podjetja, naedestne in podestne železnice ter gonile elevatorje v nebotičnikih.

Vse načrti naj bi financirala vico Pennsylvanije leči premog in

zvezna vlada. Z eno besedo, potom tega načrta bi se zvezala mesta s premogorovi. Premogorovi bi pa preskrbovali mesta z vsemi kurilnimi potrebščinami. Preskrbovali bi jim kurjavo in gorkoto v vseh mogočih ozirih.

Ali bi bil to samo poskus? Težko, da bi bil samo poskus. Ideja praktičnosti se je v tem oziru dobro izkazala.

Vzemimo naprimer podjetje, ki je bilo zgrajeno pred kratkim čezom v Windsor Locks na reki Ohio. Nahaja se ob ustju premogorova ter je eno največjih parnih podjetij v Združenih državah.

Žice tega podjetja se raztezajo na stotine kvadratnih milj v Zapadno Virginijo ter celo v Pittsburgh, Pa. Podjetje proizvaja silo, ki je veliko cenejša kot pa vodna sila. Prodaja pa to silo po eno tretino centa za eno kilovatno uro.

Toliko torej o tem: Kako je pa z razdaljo, preko katere bi morali gospodarskim potom spravljati elektriko?

Neko trgovsko uspešno podjetje, na vzhodnem delu Sierras, spravljalo elektriko v Yuma, Ariz., na razdaljo 548 milj.

In ob vsej tej poti uporabljajo električno silo za svetlobo, manjšo uporabo, za hlajenje itd.

To je vodna moč. Toda podjetje, ki se nahaja ob usiju premogorova, zamore spravljati elektriko ravno tako daleč. Pomisliti je pa treba, da zamore spravljati elektriko in preskrbovati z elektriko se za enkrat manjšo ceno.

Čim daljša je razdalja, tem več žice je potrebna, da se spravi naprej električno moč. Če znaša razdalja tristo milj, bi stale žice več kot pa podjetje.

Stroški za dolgodistančno prenašanje so torej zadrževali razvoj tega podjetja. Toda vse težkote so bile v veliki meri odstranjene.

V splošnem se je prenašanje elektrike stalno in rapidno večilo ter stroški so se primernoma manjšali.

Orodje, ki opravlja končno zelo važno delo, je parna turbina. Ona je veliko "pripomogla k proizvodnji elektrike potom pare. Pripomogla je toliko, da ta elektrika v vsakem oziru lahko konkurira z ono, katero proizvaja vodna moč. Koliko je to cenejše, je dokaz temu, da so pred kratkim napravili postajo za proizvodnjo elektrike naravnost iz premoga v neposredni bližini Niagara slapov.

Neko veliko podjetje, ki dobiva svojo moč iz neke tovarne pri Chicagu, preskrbuje skoraj vso državo Illinois z elektriko. Pennsylvanija sistem in druge železnice dobivajo elektriko za svoje črte direktno iz centralnih postaj.

Toda take postaje, kamor spravljajo premog v velikanskih množinah ter ga trošijo v velikih množinah, so dokaz, da je najboljšje dobivati elektriko naravnost iz premogorovov, ki so vir energije.

Železnice, ki transportirajo premog v različne svrhe, porabijo same neizmerno množino premoga. Velik del tega premoga zgori na njihovih lastnih strojih. Zakaj bi prepeljevali premog?

Zakaj bi strojev ne gonila električna sila, katere bi dobivali naravnost iz premogorovov. Strokovnjaki pravijo, da v tem oziru ni nobene posebne težkote.

Oni pravijo, da ni nobenega vprašanja, zakaj bi železnice ne vozile s pomočjo električne sile od Pacifika pa do Atlantika. Zakaj bi ne vozile z električno silo, katero bi dobivale naravnost iz primerno postavljenih električnih postaj?

Vzemimo, da so te postaje oddaljene tristo milj. To se pravi, da bi morali napeljati elektriko 150 milj vzhodno in zapadno odvase postaje. In to bi se zgodilo brez vsakih neprilic.

Premog kopljejo v tridesetih državah Unije. V tem oziru torej ne primanjkuje premogorovov. Toda, kjer tečejo prekokontinentalne železnice, bi se lahko uporabilo tudi nekaj moči, katero proizvajajo vodna podjetja v Rocky Mountains in bolj proti zapadu.

V drugem slučaju bi prevladovala ista ideja. Elektrika, katero proizvajajo s pomočjo vodne moči ali da kurijo premog v neposredni bližini premogorova, je istofakto iz originalnega vira.

In sedaj se zopet ozrimo na središča, kjer je največ prebivalstva. Boston in druga važna središča Nove Anglije se da preskrbeti z elektriko iz pennsylvanjskih premogorovov. Še celo cestne železnice, ki tečejo v ta mesta, se da preskrbovati s "tvarino", ki teče po žicah iz teh virov.

Skoraj pod vsa zapadno polotoposje naj bi financirala vico Pennsylvanije leči premog in

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROYANSEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salido, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M", So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikačaji se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ista formacija se razteza v Ohio, ter bolj proti jugu v West Virginijo, Tennessee in severni del Alabama.

Iz tega vira (če bi napravili na primernih mestih, ob ustjih v premogorove tozadevna podjetja) bi lahko preskrbeli z brezmejno množino elektrike vsa vzhodna mesta ter mesta južno od Philadelphije.

Bolj proti zapadu so druga premogova polja. Nahajajo se skoraj pod vsem Illinoisom ter se raztezajo proti jugu in proti zapadu v Indiana in Kentucky.

Elektrika, ki bi prihajala naravnost iz premogorova v mesto, bi bila razdeljena na raznih postajah. Te postaje bi vsaka za svoje ozemlje preskrbovala dovolj moči za svetlobo, stroje in druge namene.

In pomisliti je treba, da bi bila ta elektrika zelo poceni. Velike množine premoga, katere sedaj zavrzajo bi se dalo uporabiti v ta namen. Veliko premoga se namreč brezkoristno potroši izven premogorova. Največ pride vpostev prah, katerega zavrzajo, ker ga ni mogoče spraviti v denar.

To je premog, ki ima ravno tako kurilno vrednost kot oni, katerega pošiljajo v celoti, toda slabo pri tem je, ker nihče ne vpraša zanj.

Pred vhodi v rove so narasle že velike gore takega neporabljenega premoga.

Professor Ramsay pravi: — Pripeljite svoje stroje k premogorovom, izvrtajte luknje ter izvajajte tam svojo silo. Dobili

boste trideset odstotkov moči. Kaj je to v primeri s petnajstimi odstotki, katere dobite sedaj? Energijo lahko izpremenite v elektriko, katero lahko pošljate po deželi, kamor se vam zljubi.

V tem ni ničesar novega. V Californiji dobivajo elektriko iz razdalje 200 milj. Na svoje lastne oči sem videl, da jo dobivajo v Mysore, Ind., iz razdalje osemdesetih milj. Na ta način lahko dobite elektriko, ki bo razsvetljevala in grela (tudi za domačo kurjavo), vaše železnice bo gonila elektrika in edino kurivo, katerega boste potrebovali, bo olje za ladje.

S tem bi se prihranilo vse opiranjje v premogorovih, s tem bi se prihranilo na milijone dolarjev in s tem bi na tisoče premogorjev sprejelo druge preproste službe.

Obsedno stanje na Štajerskem.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on July 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 6. julija. — "Pester Lloyd" v Budimpešti naznaja, da je bilo na Štajerskem razglašeno obsedno stanje. Zatrjuje se, da je prišlo do te odredbe v namenu, da se prepreči upor in dezertacije in ker so se nekatere osebe zoperstavile službi državi v katerikoli lastnosti in zaradi drugih prestopkov.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji sloverski dnevnik v

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909
v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 118, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON GOŠČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Wilkes, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVSHE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. B. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 835 E. 15th St., Cleveland, Ohio.

FOROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
1. porotnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 643 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so ujudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavno tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštne, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Title Trust & Quarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma namenjajo uradu glavnega tajnika, da se v priložnosti popravi.

UNIČENJE

Spisal: L. OSBOURNE

ZA "GLAS NARODA" J. T.

19

(Nadaljevanje.)

— A, kapitana Trenta. — On je danes odpotoval. — Krog dvajsete ure je zapustil hotel. — On in še nek njegov mornar sta odšla. — Oni Kitajci je pa že prej odpotoval s parnikom "Peking". — Kakšno prtljago je imel Trent seboj? — Kaj je imel seboj? — Takoj bom izvedel, gospod Dodd. — Da, da vsi so stanovali pri nas. Njihova imena so v knjigi za tuje. Ali hočete pogledati, gospod Dodd? — Jaz se bom medtem informiral o njihovi prtljagi.

— Listal sem po knjigi, dokler nisem našel na štiri imena, ki so bila vsa zapisana z eno pisavo. — Bral sem imena: Trent, Brown, Hardy in — namesto — Ah Sing — Jos. Amalu.

— Pinkerton, ali imaš še "Occidental" v žepu? — Da, tukaj je.

Pregledal sem poročilo o nesreči ter vzkliknil:

— Vidiš, tukaj piše Elias Goddendaal. — Zakaj ne vidiva nikjer drugod tega imena? — Ali ga ni bilo tedaj v gostilni, ko si videl celo bando skupaj? — Ne. — Samo štirje so bili.

Medtem se je vrnil natakur.

Kapitan se je odpravil o pol enajstih. On in njegov tovariš sta imela tri velike kovčke in veliko ročno torbo. — Naš portir jim je pomagal spraviti njune stvari na voz. — Kapitan je vozil sam. Odpravljali so se proti pristanišču.

— Koliko rešenih je pa stanovalo tukaj? — sem vprašal natakurja.

— Trije in en Kitajec. — Toda o tretjem nisem ničesar izvedel. On je najbrže tudi odpotoval.

— Ali je stanoval v tem hotelu kmarr gospod Goddendaal? — Ne, gospod, Dodd.

— Ali morda veste približno, kje je stanoval? — Ne, tega imena nisem še nikoli slišal. — Zakaj se pa gospoda tako zanimata za ljudi, ki so se rešili s ponesrečene ladje? — Da. — Jaz in ta gospod sva kupila ponesrečeno ladjo. — Umevno je torej, da bi rada prišla z mornarji v dotiko, da bi nama kaj natanejšega povedali. — Skoda, da sva jih izgredila.

Medtem se je zbrala krog naju družba radovednežev. Eden med njimi, kočat mornar je izpregovoril:

— Jaz pa ne verjamem, da je kmarr že odpotoval. — Slišal sem, da se še vedno nahaja na angleški bojni ladji "Oceanic" in da je smrtno bolan.

Jim me je potegnil za rokav ter zašepetal:

— Nazaj na konzulat!

Toda tudi tam nisva izvedela ničesar natančnega. — Zdravnik je poslal samo zdravniško izpovednico, da je kmarr zelo bolan.

— Ali že imate telefonsko zvezo z "Oceanicom"? — je vprašal Pinkerton živahno.

— Da, večeraj smo jo dobili. — je odvrnil konzularni uradnik.

— Prosim vas, vprašajte v mojem imenu, kako je Goddendaal. — Prav rad.

Po par minutah se je vrnil ter naznanil:

— Zal mi je, gospoda, toda izvedel sem samo toliko, da je gospod Goddendaal že zapustil krov in da niče ne ve, kam se je podal.

— Se eno vprašanje, gospod. — Ali plača konzulat potne stroške, če se hočejo ti ljudje vrniti domov? — Samo za one, glede katerih je določeno. — Kitajcem smo plačali vozne stroške za Honolulu. — Če sem kapitana Trenta prav razumel, bo on z ostalimi zaeno odpotoval.

— Torej jim še niste dali voznine? — Ne, še ne.

— Gotovo boste presenečeni, če vam povem, da so že zapustili San Francisco.

— Meni se pa zdi, da ste slabo poučeni, gospod.

— Ne, to je resnica.

— Jaz sem pa prepričan, da se motite.

— Ali sнем nekam telefonirati? — je vprašal Pinkerton, kateremu se je na obrazu poznalo, da mu je šinila neka misel v glavo.

Uradnik je priklimal. Pinkerton je pa poklical številko tiskarne, kamor sva dajala ponavadi tiskati svoje plakate.

Tedaj sem se pa nečesa spomnil, namreč, da so bila imena v potniški knjigi zapisana z zelo slabo pisavo. — Vprašal sem uradnika, če mi lahko pokaže kako pismo ali kak Trentov podpis.

— Ne, tega pa ne morem. — Kapitan si je bil namreč že pred nesrečo poškodoval svojo desno roko. — Celo zapisnik na ladji je moral voditi Goddendaal. — Trent je bil prisiljen napraviti vse podpise z levo roko.

Ko je Pinkerton medtem končal svoj pogovor na telefonu in ko nisva mogli ničesar novega zvedeti, sva se priporočila in odšla.

— No, zdaj sva storila približno vse, kar sva zamogla storiti — je rekel Jim. — Sedaj pa v pristanišče. — Do jutri zvečer moram imeti Goddendaala v svojih rokah, če ne, se ne pišem Pinkerton.

— Kako ga boš dobil? — Na kakšen način? — Izvedel boš, še predno se boš podal k počitku. — Ves dan sva letala po mestu in sva pozabila ogledati si ladjo, s katero se bova peljala k ponesrečenemu parniku. — Upam, da so zdaj že vse izločili.

Ko sva dospela v pristanišče, je bilo že povsod vse mirno. — Iz najete ladje "Norah Creina" se je dvigal oblaček dimu. — To je bil znamenje, da se nahaja mostvo na krovu.

Ko je šel Pinkerton preko mostička je bil tako jezen, da se je tresel po vsem telesu.

— Kje je kapitan? — je zatulil.

Izza nekih vrat se je pojavila kužtrasta glava umazanega kuharja.

— Kje je kapitan? — V kuhinji je, večerja.

— Ali ste že vse spravili na krov? — Ne, nismo še vsega.

— Morda pa še začeli niste? — O, začeli smo že. — Mislim, da bo jutri zjutraj vse končano.

Pinkerton je zamrmral nekaj v svojo brado ter se odpravil v obednico.

Velik, debel človek je sedel pri mizi in s slastjo užival obilno večerjo.

Pinkerton je trepetal po vsem telesu, ko mu je zabrusil v obraz besede:

— Torej, to se pravi delati? — Kdo ste? — je zaklical kapitan.

— Jaz? — Jaz sem Pinkerton. — Te besede je izpregovoril z velikim ponosom.

Bodite kdorsihodi, vem samo to, da niste galantni — je zamrmral kapitan, vstal ter stopil par korakov naprej. — Človek mora vendarle jesti, gospod Pinkerton. — To vendar sami izprevidite.

— Kje je kmarr? — V mestu je šel.

— Res? — V mesto je šel? — Res je rekel Pinkerton. — Ali veste, kaj ste vi? — Vi ste slepar! — Če bi se ne bal nad vami umazati rok, bi vrgel vas in vašo bando preko krova.

— Kdo je prošil na kolenih, naj zapovedujem tej ladji? — V mene ali jaz vas? — Pri Bogu, jaz vas nisem. — Dosedaj sem imel navado govoriti z gentlemani.

— Jaz pa poznam celo vrsto gentlemenov, ki se bodo v bodoče branili občeati z vami. — To je Longhurst in vsi njegovi ljudje. — Sedaj pa poberite svoja šila in kopita ter izginite s krova. — Jaz bom pripeljal sem še nočjo kapitano, ki je mož na svojem mestu in ima ljudi, ki vedo, kaj je dolžnost.

— Jaz bom šel tedaj, ko se mi bo zljubilo in to ne bo nič prej, kako jutri zjutraj.

— Ves svet se je postavil na glavo — je stokal moj prijatelj. — Vse gre postrani. — Vse se je zarotilo proti meni. — Ali naj snamem s kljucke sedaj zvečer dobrega kapitana? — Longhurst je šel že domov, njegovi uradniki se pa tudi že zapirli pisarno.

— Pojdi z menoj, jaz vem, — sem rekel. — Zatem sem stopil k bližjemu kočijažu ter ga vprašal: — Ali veste, kje je gostilna pri "Črnem Tomu"? — Da? Dobro, da veste. — Peljite naju nemudoma tja!

Ko sva stopila v posebno sobo, sem takoj opazil svojega prijatelja Johnsona, ki se je bahaval z dvema papagajema. — V njegovi družbi je bilo par pijanih mornarjev.

(Dalje prihodnjič.)

Uporaba odpadkov v industriji

Vprašanje, ki je velike važnosti v industrijalnem življenju, je ono kolikor mogoče dobre uporabe odpadkov in ostankov pri tehničen obdelanju surovin in napol izdelanih produktov. Ta okoliščina je celo tako velike važnosti, da je v številnih slučajih odvisna od njene enenost izdelovanja kakrega izdelka ter vsled tega tudi ekstenzena kakor panoge industrije.

Preje se tej strani obrtnega delovanja ni posvečalo zadosti pozornosti in velike svote so bile na ta način izgubljene. Dandanes pa so postali ljudje v tem oziru veliko bolj skrbni. Veliko raznovrstnih stvari, katere se je prej vrglo na smetišče ali pa izlilo v kanale, se sedaj zbira, jih uporabi ter doseže s tem stranski dobiček, ki je v stanju v veliki meri pospeševati produkcije blaga, kojega predmet tvorijo dotični odpadki.

Vsled tega se izplača vprijeti pri pohodu skozi različna polja industrije, v namenu, da se vidi kako nloga igrajo v industriji odpadki in njih uporaba. Ti odpadki so po svojem izvoru ali rastlinske živalske ali na kovinske vrste. Oziroma se najprvo na prvo imenovano vrsto. V snovem oziru tako raznolika fabrikacija olj nam vidi za obilno priliko.

Olje se pripravlja iz oliv, pese mandeljev, koruze, gorčice, različnih orehov, lanenega semena, bučnih zrn, semena solne rože, bombaza itd. Pri skoro vseh teh raznolikostih pridobivanja olja je uporaba odpadkov največje važnosti. Tako se na primer palmovo olje na obalah zapadne Afrike pridobiva na zelo primitiven način iz sadežev oljane palme (Elaeis guineensis) ter ga spravlja v promet. Metlam slične skupine sadežev, ki vsebujejo v svojem mesu pravo palmovo olje, se vrže enostavno v vrelo vodo, posname z vrha olje ter pridobi nadaljnje olje s tem, da se prekuhani sadeži stiska.

Sedanjem času pa se v obširni meri uporablja tudi semena te palme, katere se je dosedaj smatralo za neuporabne odpadke in si eer za izdelovanje masti ter kolačev za krmo. Vsled te uporabnosti so si ta semena palme v zadnjem desetletju osvojila trg ter se jih izvažajo v vedno večjih množinah iz zapadne Afrike. Sedaj se jih izvažajo nekako 400.000 ton na leto. Iz tega je vsevetel vsega upotrebevanja vreden trgovski predmet.

Slično je s pridobivanjem olja iz kokosov in oliv. Mesto da se od

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne oziraje se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnili vam bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravila enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specialista za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-zarke, s katerimi morem videti skozi vas, kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in tujih zdravil. Ne bodite boječji in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov slovit 606 za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravim sem ti: sode sluznjave, ošablosti, kožne bolezni, revmatizma, meločne in jetrne bolezni, arbenje, mosele in vse kronične bolezni.

Začne se ome.

Prof. Dr. H. G. BAER,

611 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

nasproti pošte. VAŽNO. — Odreči to in prinesi s seboj.

Rojaki Pazite!

Ako ste se ponesrečili na železnici, polučeni kari ali pri delu in si želite nasveta, kako postopati, da izterjate odškodnino, tedaj se zapomo obrnite na mene. Jaz vam bodem dal potrebno pojasnilo, kako postopati v takem slučaju. Pisite ali pridite osebno.

Anton Zbašnjik,

slovenski notar in tolmač
vogl Diamond in Grant Street, Pittsburgh, Pa.
soba 102 Bakewell Bldg., (nasproti Court House)
Telefon Court 3459.
Svoji k svojem.

pošilja težke in v notranjosti celo otle orehe, so pričeli trgovci na licu mesta drobiti zrna kokosovega oreha ter jih pustili izsušiti. Na ta način pridobivajo, črepijnam slične kose, imenovane Copra, se je nato naložilo v ladijski prostor ter jih pustilo doma stisniti s stroji. Na ta način se ni le dobilo kokosovega olja, ki je bil prvi cilj, v veliko bolj čisti in popolni obliki iz Copre kot pa z ročno stiskalnice, temveč se je ohranilo tudi preostanek stiskanja, ki je preje segnil. Ta nudi sedaj v obliki kolačev sijajno krmo posebno za govedo in veliko tvornice se peča sedaj z uporabo Copre za pridobivanje olja in izdelovanje pogaz iz kokosa.

Kmalu pa se je uvidelo, da je veliko bolj umestno pridobivati Copro s pomočjo lastnih plantaž kot pa potom izmenjalne trgovine z domačini v Južnem morju. Ploščnati otoki, kot na primer Karolinski, morejo nositi na stotisoče takih palm in šestdeset teh zadostuje, da se dobi 1 tono Copre. Vsled tega je postal trgovec v naravnem teku stvari plantažnik.

Pri fabrikaciji olja iz oliv se tvorijo ostanki, to je iztisnjene olive, precej časa precej nadležen predmet, s katerim ni vedel človek kaj početi, razven za kurivo ali za gnojilo. Povpraševanje po tem produktu pa je bilo veliko manjše kot pa je bila produkcija teh ostankov oliv. Pred tvornica mi se je nagromadilo cele gore te snovi in poslastiki tvornice je včasih še dodal denar, da je našel človeka, ki je bil voljan spraviti odpadke z mesta. — Sedaj pa je stvar že dolgo postala čisto drugačna. Potem ko se je dobilo iz prvega stiskanja najfinejše olje, se polije ostanke z vročo vodo in pri drugem stiskanju se dobi zeleno lesno olje. A še tudi potem se ne

vrže odpadkov stran, temveč jih podvrže tretjemu stiskanju, pri katerem se dobi naknadno olje, katero se rabi pri izdelovanju mila.

Pogosto se rabi za ponarejanje olivnega olja tudi semena bombaža. To olje je sploh kaj dobre kakovosti ter zavzema med vrstami olja kaj odlično stališče. Produkcija bombažnega olja pa je šele pridobitev novejšega časa ter data nekako iz leta 1860. Preje so plantažniki metali semena bombaža proč kot neuporabna ter so vsled tega segnili, dočim se dobiva danes iz semen več denarja kot pa iz bombaža samega.

Tudi sedanja fabrikacija sladkorja iz sladkorne pese, ki se je tako zelo razvila, bi ne dosegla svojega sedanjega razširjenja, če bi ne prišlo poleg tega vedno bolj temeljito izrabljanje ostankov. — Dolgo časa je bila takozvana melasa, to je sirup slična kaša, ki je ostala pri izdelovanju sladkorja popolnoma nepoznan zaklad, kojega vrednosti se ni poznalo. Sedaj se uporablja te ostanke na zelo različen način ter se izdehuje iz njih žganje, jesin, papir in svetilni plin. Kar se ostane, se uporabi kljub temu še kot gnojilo.

Kemija, kateri se moramo v tako številnem oziru zahvaliti za uporabo odpadkov, katere se je smatralo prej za neuporabne, ima predvsem sama največji dobiček za svoje laboratorije iz ravno teh snovi, kajti veliko množno najbolj važnih kemikalij se izdeluje ravno iz takih ostankov in odpadkov.

Treba je opomniti le na živalsko blato, iz katerega se pridobiva amonjak, fosforno magnezijo ter še več nadaljnjih preparatov.

Na ta način se je dospelo celo tako daleč, da se pridobiva iz preostankov pri fabrikaciji plina in

sode žveplo ter iz ostankov fabrikiranja klor zopet mangan. Na ta način se izdehuje vsako leto na tisoče stotov regeneriranega žvepla. Enaka stvar je tudi s solno kislino, — ki je bila prej kaj nezaželjen stranski produkt proizvajanja sode, — kajti to solno kislino se uporablja za izdelovanje klorovega kalcija, ki je kaj zaželjen produkt.

Izrabljanje za kemijo je vsled tega izvanredno obširno in kemija je pogosto zadnja instanca, kjer se vzame v roko kak odpadke, ki je že na različne načine služil industriji. To velja posebno za pridobivanje različnih soli.

Nasprotno pa služi kemija tudi pri pripravljalnih delih številnih industrij, da se oprosti surovino sitnih priveskov, katere se nato zopet izrabi v posebne svrhe. Tako se drži naprimer volne, katero se striže z ovac, veliko prahu in umazanosti in odstranjenje tega prahu je ena prvih nalog dotičnih tvornic. Tudi to pranje ni brez dobička, kajti iz odpadka se izdehuje neko sol, ki prinese precej denarja.

Rada bi izvedela o IVANI ŠTRUKELJ. Nahaja se na Davis, W. Va. in ima Box številko, toda ne vem, kakšno. Rada bi ji pisala, zato naj se oglasi. — Anna Zmudarski, Box 579, Richwood, W. Va. (6-9-7)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Povodim velikega udarca, ki nas je te dni zadel, naznanjamo, da smo izgubili ljubljeneega sina, oziroma brata

ALOJZIJA RUS,

katerega je dne 18. junija po večtedenski mučni bolezni, prevledega s svetotajstvi za umirajočega, v starosti 15. let poklical Gospod v boljše življenje. Dne 20. junija smo ga ob vdeležbi mnogih znancev in sorodnikov pokopali na pokopališču v Newburgu.

Najtoplejša zahvala vsem, kateri so ga obiskali v njegovi bolezni ter z njih poštvovalnostjo bili nam v tolažbo. Nadalje se zahvaljujemo birmanskemu botru in teti Josipu in Juliji Lušin, kakor tudi rodbinam Kraje, Blatnik, Suster, Murn ter slovenskim dekletom za darovane prekrasne vence in cvetlice.

Tebi, dragi sin in brat, kličemo: Z Bogom in na svidenje nad zvezdami!

Zalujoči ostali:

Rosie in Alois Rus, stariši.
Edy, brat.
Rosie, Annie, Mary, Sofie in Elly, sestre.
Lockwood, 2. julija 1918.

Išem svojega brata STEFANA HORVAT, doma iz Podgorle soto broj 1, Hrvatska. Kakor sem čul, nahaja se v ujetništvu v Italiji. Toraj prosim rojake, ujetnike, ako je kateremu kaj znano o njem, da ga naj opozori na ta oglaš, ali mi pa naznani njegov naslov. — Martin Horvat, 1416 E. 40. St., Cleveland, Ohio, U. S. America. (8-10-7)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata ANDY TAVČAR, doma iz Police na Primorskem. Pred 2½ leti se je nahajal v Labela, W. Va., Box 39, Camp 43. Prosim, naj se mi javi, ali pa če kdo izmed prijateljev in sploh rojakov ve za njegov naslov, naj mi blagovolji sporočiti, za kar se že vnaprej zahvaljujem. — Jack Tanchar, Box 14, Browder, Ky. (6-9-7)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravu zanesljivo kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejemam v zameno.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Rojaki, naročajte se na "Gl. Naroda", največji slovenski d. nik v Zdrž. državah.

Dr. LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST
MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn

avenue
Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozl 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in liše po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredo in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldne. V torekli, četrtekli in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po noči ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri druzi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

CENIK KNJIG

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahrov nemško-angl. tolmač vezan —.50
Domači zdravnik mali —.25
Hitri računar (nemško-angl.) vezan —.50
Poljedelstvo —.50
Sadjarstva v pogovorih —.25
Slov. angl. in angl. slov. slovar —\$1.50
Veliki slov. ang. tolmač —\$2.50

Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjevnice Rudolfa —.75

RAZGLEDNICE

Newyorške, božične, velikonočne in noveletne komad po ducat —.03
—21

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem —.35
Doli z orožjem —.30
Ove kraljice: "Carljeva ženitev" in "Trije ženiti" —.25
Devkija 2 zvezka —.60
od Robom St. Večernice —.30
Potrebna bolnikom —.50
Prtna už in trtoraj —.50
Trojka —.50
ojna na Balkanu 13 zvez. —\$1.50
Zgodovina c. kr. pešpolka št. 17 s slikami —.80

ZEMLEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa —.25
Avstro-ogrski, veliki vezan —.50
Celi svet veliki —.10
Celi svet veliki —.25
Evropske vezan —.25
Vojna stenska mapa —\$3.00
Vojni atlas —.25
Vojni atlas nov —.30
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po —.25
Zemljevidi držav mali —.10
Zemljevidi držav veliki —.25
Zemljevidi držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet —\$3.00

Opomba: Naročila se priključijo denarno redarst, bolni in gotovinski, vsi nakaznici ali poštnih menagah. Poštnina je pri vseh cenah že vračeno.